

โรคปอดอักเสบจากเชื้อ *Mycoplasma pneumoniae*

ข้อมูล ณ วันที่ 13 ธันวาคม 2567

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

เชื้อ *Mycoplasma pneumoniae* เป็นแบคทีเรียขนาดเล็ก มีขนาดประมาณ 0.2–1.0 ไมโครเมตร เป็นสาเหตุของการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจ โดยเฉพาะโรคหลอดลมอักเสบและปอดอักเสบ นอกจากนี้ยังสามารถก่อให้เกิดอาการนอกระบบทางเดินหายใจได้ เช่น กล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ (myocarditis) สมออักเสบ (encephalitis), ข้ออักเสบ (arthritis) เป็นต้น การติดเชื้อ *Mycoplasma pneumoniae* พบได้บ่อยในกลุ่มเด็กวัยเรียนและผู้ใหญ่ โดยเชื้อมีการแพร่ระบาดได้ตลอดทั้งปี

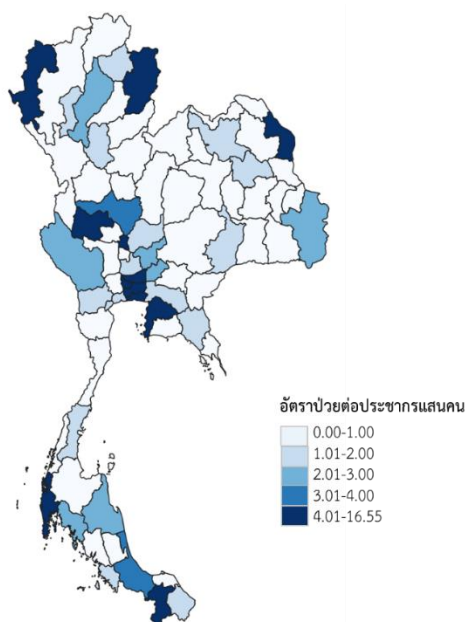
การติดต่อ โดยการหายใจเอาละอองน้ำมูก น้ำลาย หรือเสมหะของผู้ป่วยผ่านการไอ จาม ระยะฟักตัวโดยทั่วไปอยู่ระหว่าง 1 ถึง 4 สัปดาห์ ผู้ติดเชื้อสามารถแพร่เชื้อไปยังผู้อื่นได้ในช่วงก่อนแสดงอาการถึงช่วงที่เริ่มมีอาการป่วย โดยเชื้อสามารถก่อให้เกิดการระบาดในวงกว้างได้ เนื่องจากผู้ติดเชื้อบางรายอาจมีอาการไม่รุนแรง จึงไม่ทราบว่าติดเชื้อและแพร่กระจายไปสู่ผู้อื่น

อาการแสดงและการวินิจฉัย เมื่อได้รับเชื้อจะทำให้เกิดอาการระบบทางเดินหายใจทั้งส่วนบนและส่วนล่าง ได้แก่ ไอ อ่อนเพลีย มีไข้ ปวดศีรษะ เจ็บคอ ปวดเมื่อยตามร่างกาย หายใจเร็ว บางรายอาจเกิดภาวะแทรกซ้อนรุนแรง เช่น กล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ สมออักเสบ ปอดอักเสบชนิดรุนแรง หรือ มีภาวะเม็ดเลือดแดงแตก เป็นต้น การวินิจฉัยทำได้โดยตรวจหาเชื้อจากสารคัดหลั่งในจมูกหรือลำคอ เสมหะ น้ำล้างปอด และน้ำล้างหลอดลม หรือการเก็บตัวอย่างเลือดส่งตรวจทางภูมิคุ้มกัน (serology testing)

การรักษา ผู้ติดเชื้อแบบไม่รุนแรงส่วนใหญ่สามารถหายเองได้ สำหรับการรักษายาจะให้ยาในกลุ่ม macrolides ได้แก่ azithromycin, erythromycin หรือ clarithromycin

ข้อมูลจากการเฝ้าระวังโรคปอดอักเสบจากระบบเฝ้าระวังโรคดิจิทัล (Digital Disease Surveillance; DDS) กองระบาดวิทยา ระหว่างวันที่ 1 มกราคม–13 ธันวาคม 2567 พบว่ามีผู้ป่วยปอดอักเสบจากเชื้อ *Mycoplasma pneumoniae* จำนวน 1,410 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.37 ของผู้ป่วยปอดอักเสบทั้งหมด และคิดเป็นอัตราป่วย 2.17 ต่อประชากรแสนคน มีรายงานผู้เสียชีวิต 1 ราย อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1 : 1.22 กลุ่มอายุที่พบอัตราป่วยมากที่สุด 3 อันดับ คือ อายุ 5–9 ปี มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนคิดเป็น 10.20 รองลงมา คือ อายุต่ำกว่า 5 ปี (8.91) และอายุ 10–14 ปี (5.52) โดยภาคที่มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูงสุด คือ ภาคกลาง (3.29) รองลงมา คือ ภาคใต้ (2.83) ภาคเหนือ (1.65) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (1.01) จังหวัดที่มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูงสุด 10 จังหวัดแรก ได้แก่ ภูเก็ต (16.55) แม่ฮ่องสอน (14.93) สมุทรปราการ (9.45) สิงห์บุรี (8.87) พังงา (8.75) ปทุมธานี (7.97) ยะลา (7.60) อุทัยธานี (6.19) นครพนม (5.60) และชลบุรี (5.47) (รูปที่ 1)

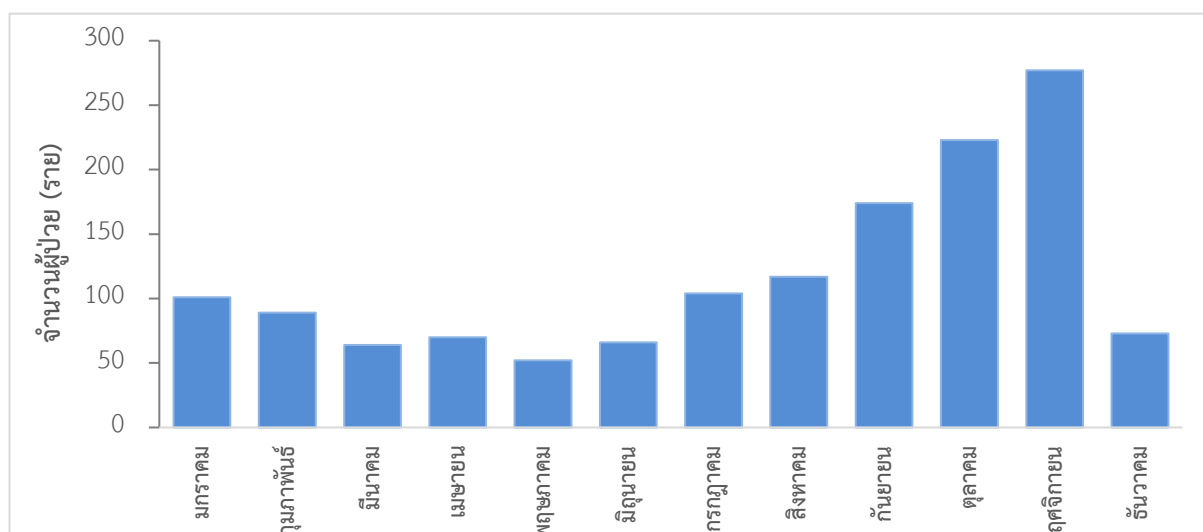
สำหรับประเทศไทย มีรายงานโรคปอดอักเสบจากเชื้อ *Mycoplasma pneumoniae* ตลอดทั้งปี มักพบผู้ป่วยสูงในช่วงฤดูฝนและฤดูหนาว ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับฤดูกาลระบาดของโรคระบบทางเดินหายใจอื่นๆ ในปี 2567 พบการรายงานผู้ป่วยโรคปอดอักเสบจากเชื้อ *Mycoplasma pneumoniae* เพิ่มขึ้นตั้งแต่เดือนกันยายนและปัจจุบันแนวโน้มยังคงเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะภาคกลาง และภาคใต้ (รูปที่ 2 และ 3)

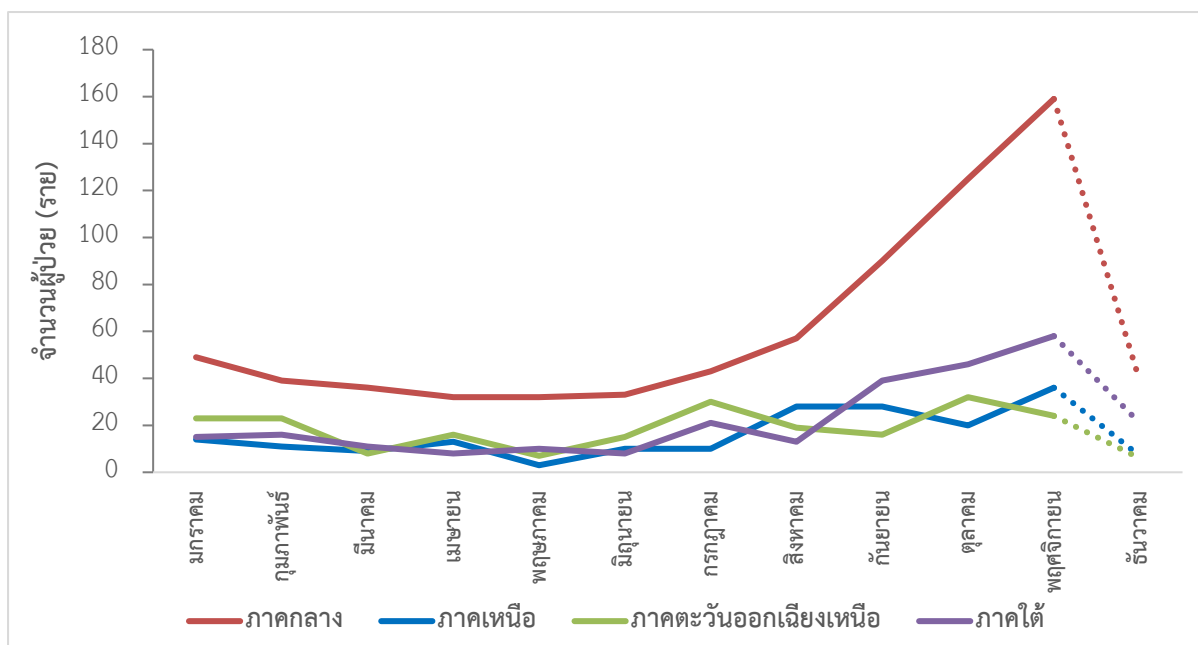
จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูง 10 อันดับแรก

ลำดับ	จังหวัด	อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน
1	ภูเก็ต	16.55
2	แม่ฮ่องสอน	14.93
3	สมุทรปราการ	9.45
4	สิงห์บุรี	8.87
5	พังงา	8.75
6	ปทุมธานี	7.97
7	ยะลา	7.60
8	อุทัยธานี	6.19
9	นครพนม	5.60
10	ชลบุรี	5.47

รูปที่ 1 อัตราป่วยโรคปอดอักเสบจากเชื้อ *Mycoplasma pneumoniae* ต่อประชากรแสนคน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-13 ธันวาคม 2567

รูปที่ 2 จำนวนผู้ป่วยโรคปอดอักเสบจากเชื้อ *Mycoplasma pneumoniae* รายเดือน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-13 ธันวาคม 2567

รูปที่ 3 จำนวนผู้ป่วยโรคปอดอักเสบจากเชื้อ *Mycoplasma pneumoniae* รายเดือน จำแนกรายภาค ตั้งแต่ วันที่ 1 มกราคม-13 ธันวาคม 2567

คำแนะนำในการเฝ้าระวังและป้องกันควบคุมโรค

1. โรงเรียนควรมีการคัดกรองอาการทางเดินหายใจในเด็กวัยเรียนสม่ำเสมอ โดยเฉพาะกลุ่มอายุ 5-9 ปี หากมีอาการทางเดินหายใจควรหยุดเรียน อย่างน้อย 3-7 วัน หรือจนกว่าจะหายเป็นปกติ สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้ง เมื่อต้องคลุกคลีกับผู้อื่น ใช้กระดาษทิชชูหรือผ้าเช็ดหน้าปิดปาก ปิดจมูก ทุกครั้ง เวลาไอ จาม และหมั่นล้างมือบ่อย ๆ ด้วยน้ำ และสบู่หรือเจลล้างมือ หากผู้ป่วยอาการไม่ดีขึ้น เช่น หอบเหนื่อย หายใจลำบาก ควรรีบไปพบแพทย์
2. ประชาชนทั่วไปควรดูแลสุขภาพให้แข็งแรง โดยออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และพักผ่อนให้เพียงพอ ดูแลร่างกายให้อบอุ่นในช่วงอากาศหนาวหรืออากาศเปลี่ยนแปลง หมั่นล้างมือบ่อย ๆ ด้วยน้ำ และสบู่ หรือใช้แอลกอฮอล์เจล หลังสัมผัสสิ่งของที่มีคนสัมผัสบ่อย ๆ หลีกเลี่ยงการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วย อาการทางเดินหายใจ เช่น อาการหวัด หรือปอดอักเสบ

เรียบเรียงโดย : อ้อยทิพย์ ยาโสภา ชญานิจ มหาสิงห์ ภาวินี ดั่งเงิน
กลุ่มพัฒนาระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโรคติดต่อ กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค